

ктора Тимофійовича в Інституті було створено експериментальну базу для дослідження акустичних характеристик видовжених гідроакустичних антен, що буксуються. Результати цієї роботи знайшли практичне застосування при створенні об'єктів низькочастотної гідроакустичної техніки.

На початку 90-х років очолюваний В.Т. Грінченком колектив акустиків Інституту гідромеханіки НАН України був переорієнтований на дослідження в галузі медичної акустики. Одержано важливі результати, що стосуються особливостей механізму генерації звуків дихання, вивчено акустичні характеристики респіраторної системи людини. Під безпосереднім керівництвом Віктора Тимофійовича створено комп'ютерний комплекс для реєстрації та обробки звуків дихання. Комплекс пройшов всі необхідні тестування і рекомендований Міністерством охорони здоров'я України для використання в медичних закладах.

Багато уваги В.Т. Грінченко приділяє і науково-організаційній діяльності. Він є редактором двох наукових часописів: «Акус-

тичний вісник» та «Прикладна гідромеханіка», членом редакційної колегії журналу «Доповіді НАН України», співредактором англomовного «Міжнародного журналу з механіки рідини» (США). Віктор Тимофійович постійно бере участь у роботі організаційних комітетів вітчизняних та міжнародних наукових конференцій. Велике значення в організації досліджень з механіки в Україні мають керовані ним постійно діючі семінари в Інституті гідромеханіки НАН України та Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка. Протягом шести років він був головою експертної ради ВАК України з механіки. Організаційна робота В.Т. Грінченка забезпечила можливість формування та багаторічного функціонування єдиної в Україні спеціалізованої вченої ради із присудження наукових ступенів доктора і кандидата наук з акустики. Він підготував 8 докторів і 15 кандидатів наук.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Віктора Тимофійовича з ювілеєм, зичать йому міцного здоров'я, плідної праці та нових досягнень на благо Вітчизни.

70-річчя академіка НАН України П.Ф. ГОЖИКА

21 жовтня виповнилося 70 років відомому вченому в галузях палеонтології та стратиграфії, четвертинної та морської геології академіку НАН України Петрові Феодосійовичу Гожику.

П.Ф. Гожик народився в 1937 р. у смт. Гоща на Рівненщині. Після закінчення середньої школи в 1954 р. вступив на географічний факультет Чернівецького державного університету, який закінчив із відзнакою в

1959 р. Дипломна робота здібного студента «Геоморфологія і четвертинні відклади Кельменецького та Сокирянського районів УРСР» дістала високу оцінку визнаного фахівця четвертинної геології України професора П.К. Заморія, який запросив Петра Феодосійовича до аспірантури на кафедрі геоморфології Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. Проте з об'єктивних причин цього не сталося, і дея-

кий час майбутній учений працював директором школи.

В 1960 р. він вступає до аспірантури Інституту геологічних наук АН УРСР — наукової установи, з якою відтоді пов'язане все його життя. Під науковим керівництвом академіка В.Г. Бондарчука в 1966 році Петро Феодосійович захистив дисертацію на тему «Геологія і стратиграфія терасових відкладів долини р. Прут».

60—70-ті роки ХХ ст. відзначені активними дослідженнями алювіальних відкладів головних річок України, в результаті яких було вперше запропоновано схему терас долини р. Прут, їх кореляції з терасами Дністра, Дунаю. Ці дослідження супроводжувалися виконанням великого обсягу робіт для виробничих організацій при проведенні геолого-зйомочних робіт на території Молдови та України. Було започатковано дослідження алювію долини річок Південний Буг, Інгулець у зв'язку з постановкою пошукових робіт на розсипи корисних копалин.

Реалізація програми із розширення зрошувальних систем півдня України вимагала реалізації широкомасштабних проєктів гідротехнічного будівництва, а отже, проведення комплексних геологічних досліджень, в яких активну участь узяв П.Ф. Гожик. Він виконує аналіз геологічної будови неоген-четвертинних відкладів межиріччя Дністер—Південний Буг, Південний Буг—Дніпро, літодинаміки берегової зони на відрізку Дунай—Дністер для проєктування траси каналу Дунай—Дніпро та геологічного обґрунтування будівництва Дніпровсько-Бузького гідровузла. Зазначені проєкти не були втілені у життя, однак отриманий фактичний матеріал допоміг вирішити низку питань геологічної будови півдня України, детально дослідити будову донних відкладів лиманів і відтворити історію їх розвитку.

Паралельно з цими роботами виконується великий обсяг досліджень із вивчення

лесів та льодовикових відкладів, результати яких Петро Феодосійович, як керівник організаційного бюро та польових екскурсій, демонстрував учасникам Всесоюзної наради з крайових льодовикових відкладів (Київ, 1976), VIII Міжнародного лесового симпозіуму (Київ, Одеса, 1976) та XXII Конгресу Міжнародної комісії з вивчення четвертинного періоду.

Починаючи з 1978 р. в Інституті геологічних наук АН УРСР під керівництвом академіка Є.Ф. Шнюкова розпочалися комплексні геолого-геофізичні дослідження океанів і морів. П.Ф. Гожик активно долучається до розробки морської тематики. В експедиціях по Індійському, Атлантичному, Південному океанах, Червоному морі він зосереджується на питаннях літології, стратиграфії донних відкладів. Результати цих досліджень знайшли відображення в чотирьох колективних монографіях. Особливо знаковою стала кругосвітня антарктична експедиція на ГДС «Фаддей Беллінсгаузен», в процесі якої були виявлені нові поля залізомарганцевих конкрецій у Південному океані та встановлені нові поздовжні і поперечні жолоби на шельфі Антарктиди. Згодом ці результати стали основою монографій «Геологія та корисні копалини Південного океану», «Геолого-геоморфологічні дослідження східно-антарктичних морів», у якій запропоновано нову методику вивчення геоморфологічної будови на основі ГІС-технологій. Таким чином, антарктична тематика стала для вченого пріоритетною.

Упродовж 1987—1997 рр. П.Ф. Гожик працює заступником директора, а з 1997 р. — директором Інституту геологічних наук НАН України. З 1995 р. — академік НАН України.

Петро Феодосійович — ініціатор створення Центру антарктичних досліджень НАН України і його перший директор, а згодом, у 1996 р., стає директором Українського антарктичного центру Міністерства

України у справах науки і технологій. 1994 року Центр антарктичних досліджень НАН України був прийнятий до Міжнародного наукового комітету антарктичних досліджень, а в 1995 р. П.Ф. Гожик і директор Британської антарктичної служби Б. Хейвуд підписали Меморандум про передачу Україні британської антарктичної станції «Фарадей» (нині — «Академік Вернадський»).

Під керівництвом ученого було проведено першу та другу українські комплексні антарктичні експедиції та розроблено Державну програму досліджень України в Антарктиці. Сьогодні П.Ф. Гожик керує відділом геології та геоекології Антарктики Інституту геологічних наук НАН України і є науковим керівником антарктичної тематики.

Наукові інтереси ювіляра багатогранні, він є автором понад 240 наукових праць, однак передусім він є визнаним фахівцем викопних прісноводних молюсків з неоген-четвертинних відкладів півдня Східної Європи. Цьому питанню присвячені його численні статті та чотири монографії. П.Ф. Гожик описав один новий рід, два підроди і 48 видів прісноводних молюсків. Монографічний опис прісноводних молюсків із верхньокайнозойських відкладів є суттєвим внеском в історію розвитку фауни молюсків і слугує надійним критерієм для кореляції морських та континентальних відкладів.

Науково-організаційна діяльність Петра Феодосійовича визначається надзвичайною активністю. З 1993 р. він є головою спеціалізованої ради при Інституті геологічних наук НАН України із захисту дисертацій за фахом «палеонтологія і стратиграфія», членом спеціалізованої ради із захис-

ту дисертацій за фахом «геологія морів та океанів». Також П.Ф. Гожик — співголова Національного стратиграфічного комітету України, голова Палеонтологічного товариства, член Науково-технічної ради з досліджень Антарктики, член Комісії НАН України з проблем наукової спадщини академіка В.І. Вернадського, голова секції нафти і газу Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки.

Він є головним редактором «Геологічного журналу», «Українського антарктичного журналу», заступником відповідального редактора «Палеонтологічного збірника», членом редколегії польського часопису «*Studia Quaternaria*», наукових журналів «Геологія і корисні копалини Світового океану», «Геолог України» та ін.

Наукові дослідження вченого добре відомі за кордоном. Його наукові статті публікувались у США, Великій Британії, Болгарії, Польщі, Австрії. З науковими доповідями ювіляр виступав за кордоном, на з'їздах та конференціях у Москві, Санкт-Петербурзі, Ташкенті, Єревані, Кишиневі.

Геологічна спільнота та уряд високо цінують внесок П.Ф. Гожика в розвиток вітчизняної геології. Він — заслужений діяч науки і техніки України (1997), лауреат двох Державних премій України у галузі науки і техніки (1989, 2000), нагороджений Почесною грамотою Верховної ради України, медаллю В.І. Лучицького «За заслуги в розвідці надр» (1998), золотою медаллю Спілки геологів України та численними галузевими відзнаками.

Наукова громадськість, колеги та друзі щиро вітають Петра Феодосійовича з ювілеєм, бажають йому довгих років життя, натхненної праці на благо Вітчизни.